

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet

Jahrgang 1855.

Zweite Abtheilung.

III. Stück.

Ausgegeben und versendet am 29. Jänner 1855.

Dziennik Rządu Krajowego

dla

Obrębu zarządu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział drugi.

Zeszyt III.

Wydany i rozesłany dnia 29 Stycznia 1855.

4.

Verordnung der Landes-Regierung vom 17. Jänner 1855,

giltig für den ganzen Umfang des Krakauer Verwaltungsgebietes,

wegen Einführung des Normalmaßes für Mauer- und Dachziegel.

Um hinsichtlich der Maßhältigkeit der Mauer- und Dachziegel eine gleichmäßige Norm festzustellen, ferner allenfällige Unfüge bei der Preisbestimmung der verschiedenen Ziegelgattungen zu beseitigen und für Kostenanschläge eine feste Basis zu gewinnen, wird bezüglich auf die Erzeugung von Mauer- und Dachziegel für die Hinkunft folgendes bestimmt:

Die Mauerziegel und zwar schon im ausgebrannten Zustande müssen nach dem österreichischen Maße 11 ½ Zoll in der Länge, 5 ¾ Zoll in der Breite und 2 ¾ Zoll in der Dicke messen. Die Dachziegel sollen nach dem Brande 14 Zoll lang, 7 Zoll breit und in keinem Falle unter ½ Zoll dick sein.

Beide Gattungen des Baumaterials müssen aus gut zubereitetem Lehm geschlagen, mit dem Werkzeichen des Erzeugers versehen und gut ausgebrannt werden, damit dieselben nach dem Brande die vorgeschriebene Größe, eine ganz regelmäßige Gestalt und vollkommene Standhaftigkeit haben, um in jeder Witterung die erforderliche Festigkeit zu behalten.

Von dieser Vorschrift sind in Bezug auf die vorgeschriebene Masse nur jene Ziegel ausgenommen, welche für spezielle Zwecke erzeugt werden, daher auch andere Dimensionen haben können.

In diesem Falle ist der Erzeuger verpflichtet, sich mit einer schriftlichen Bestellung zu versehen, in welcher die Quantität der zu speziellen Zwecken bestimmten Ziegel ersichtlich gemacht werden muß, um sich nöthigenfalls damit ausweisen zu können.

Wer ohne den wirklichen und gegründeten Nachweis eines speziellen Zweckes liefern zu können, ein nach den oberwähnten Maßbestimmungen unmaßhältiges, schlecht gearbeitetes und gebranntes Ziegelmateriale erzeugt und verkauft, ist nicht allein verbunden, der durch den Kauf verkürzten Partei die volle Entschädigung zu leisten, sondern derselbe wird im ersten Falle mit fünf und zwanzig Gulden, im zweiten Falle mit fünfzig Gulden und im dritten Falle mit Einhundert Gulden Konv. Münze für den Ortsarmenfond und mit dem Verluste des Rechtes Ziegel zu erzeugen, bestraft.

Die gleiche Strafe trifft auch jenen Erzeuger, welcher Ziegel ohne Werkzeichen verkauft.

Mit dieser Verordnung wird für das Krakauer Gebiet der auf diesen Gegenstand bezügliche Beschluß des bestandenen regierenden Senats vom 18. Februar 1842 Z. 846 außer Kraft gesetzt.

4.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 17 Stycznia 1855,

obowiązujące dla całego obrębu Rządu Krakowskiego,

dotyczące zaprowadzenia normalnéj miary cegieł i dachówek.

W celu ustanowienia jednakowéj normy co do miary cegieł i dachówek, również w celu zapobieżenia wyniknąć mogącym nadużyciom przy oznaczeniu wartości cegieł różnego gatunku, niemniéj dla uzyskania stałéj podstawy dla kosztorysów, postanawia się na przyszłość co do wyrobu cegieł i dachówek, co następuje:

Cegły już wypalone powinny mieć 11 ½ cali długości, 5¾ cali szerokości, zaś 2¾ cali grubości podług miary austryackiéj. Dachówki powinny być po wypaleniu długie 14 cali, szerokie 7 cali, w żadnym zaś wypadku nie mogą mieć mniejszéj jak półcalowéj grubości.

Równie cegły jak i dachówki powinny być wyrobione z dobrze urobionéj gliny, mają być znakiem wyrabiającego zaopatrzone i dobrze wypalone, by po wypaleniu przepisaną wielkość i kształt zupełnie regularny, oraz dokładną wytrwałość miały, ażeby więc w każdéj zmianie powietrza potrzebną trwałość zachowały.

Z tego przepisu wyjęte są co do miary tylko te cegły, które dla szczególnych celów są wyrabiane, a więc i inne rozmiary posiadać mogą.

W takim wypadku wyrabiający cegły, jest obowiązany zaopatrzyć się pisemném zamówieniem, w którém ilość tychże dla szczególnych celów przeznaczonych cegieł ma być wyrażoną, aby w razie potrzeby mógł się wykazać témże zamówieniem.

Kto bez rzeczywistego i uzasadnionego wywodu szczególnego celu, albo téż w brew powyżéj ustanowionym rozmiarom mniejszy, źle wyrobiony, lub źle wypalony materyał ceglany wyrobi i sprzeda, nie tylko do dania zupełnego wynagrodzenia poszkodowanéj przez kupno stronie obowiązany będzie, lecz oprócz tego karze zapłacenia w pierwszym razie dwudziestu pięciu ZłR., w drugim razie pięćdziesiątu ZłR., w trzecim zaś razie stu ZłR. w mon. konw. na rzecz funduszu ubogich, niemniéj utraty prawa wyrabiania cegieł, ulegnie.

Téjże saméj karze i ci ulegają którzy cegły bez znaku przedają.

Niniejszym rozporządzeniem uchyla się uchwała byłego rządzącego Senatu z dnia 18 Lutego 1842 r. Nr. 846, odnosząca się do tego przedmiotu, w Okręgu Krakowskim obowiązująca.

Sämmtliche Kreis-, Bezirks- und Orts- dann Baubehörden und Sicherheitsorgane sind gehalten, die obige Verordnung genau zu handhaben und handhaben zu lassen.

Mercandin m. p.

5.

Verordnung der Landes-Regierung vom 17. Jänner 1855,

womit die Bestimmungen zur Handhabung der Teichpolizei im Großherzogthume Krakau kundgemacht werden.

Das hohe Ministerium des Innern hat mit Erlaß vom 3. Dezember 1854 Z. 13262–M. J. und im Einverständnisse mit dem hohen Handelsministerium die Einführung nachstehender Bestimmungen zur Handhabung der Teichpolizei im Großherzogthume Krakau genehmigt.

Diese Bestimmungen umfassen:

I. die Anordnung für erst neu anzulegende Teiche,

II. die Anordnungen für schon bestehende Teiche,

III. die Strafbestimmungen bei Übertretungen der Teichpolizei-Vorschriften,

IV. die Anordnungen zur sicheren Handhabung und Aufrechthaltung der in den früheren Abschnitten erwähnten Bestimmungen.

I. Abschnitt.

Die zur Anlegung neuer Teiche festgesetzten Anordnungen.

Erstens. Kein Teich darf von nun an ohne ausdrücklicher Bewilligung dieser Landes-Regierung angelegt werden.

Zweitens. Jedermann also, der einen neuen Teich anzulegen beabsichtiget, soll dießfalls die Bewilligung mittelst der vorgesetzten Kreisbehörde bei der Landes-Regierung ansuchen, welche hierüber die Vorerhebungen durch die Kreisbehörde, mit Beziehung des Kreisbaubeamten (Kreis-Ingenieurs), veranlaßt, dieselben sodann der Landes-Bau-Direkzion zur Prüfung und Begutachtung in technischer Beziehung zufertigen, und mit Vorbehalt des Rekurses entscheiden wird.

Drittens. Die Teichdämme müssen so stark hergestellt werden, daß sie dem Drucke des Wassers, auch wenn dasselbe bis zur Krone reichen sollte, vollkommen Widerstand zu leisten vermögen. Über den festgesetzten Wasserstand müssen dieselben wenigstens eine Klafter hoch erbaut werden, damit nicht nur der stärkste Wellenschlag nicht bis zur Krone reiche, sondern damit auch während einer Gefahr, wenn das Wasser in Folge oberhalb Statt gefundener Wolkenbrüche oder Teich-Ausrisse zu hoch steigt, Zeit gewonnen werden könne, die erforderlichen Vorkerungen zu treffen.

Die Teichdämme müssen in der Krone nur solche Breite erhalten, wie es die Beschaffenheit des Erdreiches, aus welchem sie zu bestehen haben, bedingt.

Wszystkie władze obwodowe, powiatowe, miejscowe i budownicze, niemniéj organa bezpieczeństwa, są obowiązane niniejsze rozporządzenie wykonywać i wykonywanie tegoż nakazać.

Mercandin m. p.

5.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 17 Stycznia 1855,

mocą którego ogłaszają się w Wielkiém Księstwie Krakowskiém postanowienia, względem przestrzegania policyi stawowéj.

Wysokie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych za porozumieniem się z Wysokiém Ministerstwem Handlu, rozporządzeniem z dnia 3 Grudnia 1854 Nr. 13262 M. I. zatwierdziło dla Wielkiego Księstwa Krakowskiego, następujące postanowienia co do przestrzegania policyi stawowéj.

Te postanowienia obejmują:

I. przepisy dla nowo założyć się mających stawów,
II. przepisy dla istniejących już stawów,
III. ustawę karną względem przekroczenia przepisów policyi stawowéj,
IV. przepisy co do pewnego przestrzegania i zachowania wspomnionych w powyższych oddziałach postanowień.

Oddział I.

Przepisy co do zakładania nowych stawów.

Po piérwsze. Bez wyraźnego zezwolenia tegoż Rządu krajowego nie wolno odtąd żadnego nowego stawu zakładać.

Po drugie. Każden zatém, kto nowy staw zakładać zamyśla, winien w tym względzie za pośrednictwem przełożonego urzędu obwodowego prosić o pozwolenie u Rządu krajowego, któren poprzednie dochodzenie urzędowi obwodowemu z przybraniem obwodowego urzędnika budowniczego (obwodowego inżyniera) poleci, takowe potém krajowéj Dyrekcyi budowniczéj dla rozpoznania i dania opinii pod względem technicznym udzieli, i z zastrzeżeniem rekursu rozstrzygnie.

Po trzecie. Groble stawowe muszą być tak mocno budowane, aby mogły dać odpór naciskowi wody, gdyby takowa nawet aż do wierzchołka sięgała. Te groble muszą być budowane przynajmniéj o jeden sążeń nad wymierzony stan wody, ażeby nie tylko najmniejsze fale wiérzchu nie sięgały, lecz równie by w razie niebezpieczeństwa, gdy woda z powodu urwania chmur lub przerwania stawów za wysoko się wzniesie, dla poczynienia potrzebnych zapobieżeń na czasie zyskać można.

Wiérzch grobli stawowych powinien mieć taką szérokość, jakiéj dozwala gatunek ziemi z któréj grobla ma być sypaną.

Teichdämme, welche zugleich als Fahrwege zu dienen haben, müssen mit Sicherheits-Geländern versehen werden, und wenigstens fünf Klafter breit sein, damit sich zwei Wägen mit der vorkommenden größten Ladung bequem ausweichen können.

In der Voraussetzung, daß zu jedem Damme nur gute klebrige Erde genommen wird, findet man zu verordnen, daß die Böschung an der Landseite wenigstens der einfachen, und an der Wasserseite wenigstens der doppelten Dammhöhe gleich werden muß.

Viertens. Jeder Teich soll nach Verhältniß seiner Lage, Größe und seines größtmöglichsten Wasserzuflußes mit einer, oder nach Umständen mit mehreren zureichend weiten, solid und immer in den tiefsten Punkten gebauten Grundschleussen versehen werden.

Der Schweller an einer Grundschleusse soll höchstens einen Fuß hoch über den gewöhnlichen kleinen Stand des Unterwassers gelagert, und den Schützen keine größere Höhe gegeben werden, als daß deren oberer Rand genau mit dem Spiegel der bewilligten Teichspannung zusammentreffe.

Fünftens. Die Fischrechen, welche sowohl an dem in den Teich fließenden Bache oder Fluße, als am Teichausfluße angelegt werden, sollen so ausgedehnt und so groß sein, daß alle Zwischenweiten der Latten oder Sprossen zusammen wenigstens ausreichen, eine um $1/4$ größere Wassermenge, als die beim hohen Wasserstande von oben herabkommende, ungehindert durchziehen zu lassen.

Hiebei wird jedem Teichbesitzer zur Pflicht gemacht, daß an die Fischrechen sich anlegende Gesträuche, Heu, Stroh, Wurzeln u. dgl. jedesmal ungesäumt und sorgfältig zu beseitigen.

Sechstens. Bäume dürfen weder auf der Krone, noch auf den Böschungen des Dammes, und auf dem letztern durchaus auch kein Strauch gepflanzt werden, weil durch dieselben bei starken Winden und Stürmen der Boden aufgelockert wird, und durch das Verfaulen der Wurzeln Löcher und Höhlungen im Innern des Dammes entstehen.

Siebentens. Wenn der Teichbau vollendet ist, und es sich um Anlassung und Spannung des Wassers handelt, so soll über diesfällige Anzeige des Teichbesitzers von Seite der Kreisbehörde eine Kommission, bestehend aus einem Kreis-Kommissär, dem Kreisbaubeamten (Kreis-Ingenieur), mit Zuziehung des Teichbesitzers und sämmtlicher auf- und abwärtiger Anreiner, an Ort und Stelle abgesendet werden.

Nach geschöpfter Überzeigung von der planmäßigen und soliden Herstellung des Dammes und der Wasserwerke, soll von Seite der Kommission sogleich die Veranlassung getroffen werden, damit in Gegenwart der Interessenten in einer etwa eine Klafter tief ausgehobenen Grube ein zehn bis zwölf Zoll starker, hinlänglich langer eichener Pfahl, nicht fern vom Damme, und an der Vorderseite desselben mit dem Zopfende nach aufwärts, senkrecht, tief, fest und dergestalt eingeraumt werde, daß dessen oberes Ende horizontal abgeschnitten und mit einer kupfernen oder eisernen Kapsel beschlagen, genau einen Zoll über den bewilligten Wasserstand hervorrage.

Groble stawowe, które oraz i za drogę służyć mają, dla bezpieczeństwa poręczami opatrzone, niemniéj przynajmniéj pięć sążni szérokie być powinny, ażeby dwa wozy z największémi ładunkami wygodnie minąć się mogły.

Przypuszczając że na każdą groblę tylko dobra lepka ziemia użytą będzie, postanawia się, że spadzistość grobli ze strony lądowéj przynajmniéj pojedynczéj, ze st ony zaś wodnéj przynajmniéj podwójnéj wysokości grobli wyrównać powinna.

Po czwarte. Kążden staw podług stósunku swego położenia, swéj wielkości i swego możliwego najwyższego przypływu wody, powinien być zaopatrzouy jednym lub kilkoma dostatecznie szerokiemi, mocno i zawsze w najgłębszych punktach zbudowanemi upustami (śluzami).

Próg u upustów powinien być ustawiony najwyżéj o jednę stopę nad zwykły mały stan wody dolnéj, zastawa zaś (stawidło) niemoże mieć większéj wysokości jak taką, aby wiérzchni brzég równał się dokładnie z zwierciadłem wody dozwolonego napełnienia stawu.

Po piąte. Kraty na ryby (jazy) które na strumyku lub rzéce do stawu wpadającéj, jako téż przy odpływie stawu stawiane bywają, powinny być tak rozciągłe i tak wielkie, aby przedziały lat lub szczebli przynajmniéj razem wszystkie wystarczały do łatwego przepuszczenia wody, w ilości o jednę czwartą część większéj nad tę, która przy wysokim stanie wody z góry przybywa.

Wkłada się przytém obowiązek na każdego posiadacza stawu, ażeby zatrzymujące się na kratach rybnych krzaki, słomę, siano, korzenie i t. p. zawsze niezwłocznie i stósownie usuwano.

Po szóste. Drzew ani na wiérzchołku ani na spadzistości grobli sadzić nie wolno, niemniéj żadnych krzaków, ponieważ przez takowe podczas mocnych wiatrów i nawalnic ziemia się rozchodzi, a przez gnicie korzeni dziury i wydrążenia wewnątrz grobli powstają.

Po siódme. Gdy po ukończonym założeniu (obraniu i obwarowaniu) stawu rzecz idzie o napuszczenie i napełnienie go wodą, natenczas na uczynione w tym względzie przez posiadacza stawu doniesienie, urząd obwodowy zeszle na miejsce komisyą składającą się z komisarza obwodowego i urzędnika budowniczego, z przyzwaniem posiadacza stawu oraz wszystkich poniżéj i powyżéj graniczących sąsiadów.

Po dokładném przekonaniu się o mocném i według planu zdziałaném postawieniu grobli i wodnych budowli, komisya natychmiast zarządzić winna, by w przytomności stron interesowanych, w dół blisko sążniowéj głębokości wbitym został pal dębowy, dziesięć do dwunastu cali gruby i dostatecznie długi, niedaleko od grobli i na przedniéj stronie téjże, wiérzchołkiem w górę pionowo głęboko, mocno i tym sposobem, ażeby jego wiérzchni koniec poziomo ucięty i miedzianym lub żelaznym pokrowcem okuty, wyższym był dokładnie o jeden cal nad dozwoloną wysokość wody.

Um diesen Sicherpfahl vor jedem Heben zu verwahren, sind an demselben in der Grube zwei fünf Fuß lange Hölzer kreuzförmig zu befestigen, und ist sodann die Grube mit trockenem Letten oder Lehm fest auszustampfen.

Überdieß soll mittelst des Nivelier-Instrumentes genau untersucht werden, um wie viel der Kopf des Sicherpfahles höher oder tiefer liege, als irgend ein Punkt an einem in der Nähe befindlichen festen dauerhaften Gegenstande, etwa einem gemauerten Hause, oder einem eigends auf trockenem Boden tief eingeraumtem, ebenfalls oben mit einer Metallplatte oder Kapsel beschlagenen, ganz in der Erde sitzenden Pfahle, und wie tief ferner der Schweller jeder Schleusse unter dem bewilligten Teichspiegel liegen werde.

Hierauf kann der Teich bis auf die bewilligte Höhe angelassen werden.

Achtens. Über diese ganze Verhandlung soll ein genaues Protokoll mit vollständiger Beschreibung der Grenzen des Teiches, des Dammes, der Schleussen und deren Öffnungen 2c. aufgenommen, dasselbe von allen Interessenten mitunterfertiget, und der Kreisbehörde sammt dem hydrotechnischen Plane der ganzen Gegend, in welchem das Teichprojekt genau eingezeichnet ist, und dem Plane des Dammes und der Schleussen, zur sorgfältigen Aufbewahrung vorgelegt werden.

Neuntens. Der im §. 7 erwähnte Sicherpfahl soll auch in Zukunft immer einen Zoll über den Wasserspiegel hervorragen und sichtbar sein, daher auch das Zeichen der Schleussenschützen darnach vorgenommen werden.

II. Abschnitt.

Betreffend die Anordnungen für schon bestehende Teiche.

Außer den Bestimmungen, welche das beifolgende, für Galizien erlassene Kreisschreiben vom 3. Jänner 1788, in Absicht auf die Konservazion der schon bestehenden Teiche vorschreibt, wird noch Folgendes festgesetzt:

Zehntens. Bei allen Teichen, welche geändert oder regulirt werden, sollen die Bestimmungen des I. Abschnittes dieser Verordnung eben so beobachtet und befolgt werden, als wenn es sich um Herstellung eines ganz neuen Teiches handeln möchte.

Eilftens. In keinem Teiche darf das Wasser höher gespannt werden, als bewilliget ist, oder bisher üblich war.

Jedem Teicheigenthümer oder Teichbesitzer wird vielmehr zur Pflicht gemacht dafür zu sorgen, daß die Schützen der Schleussen immer gleich, sobald das Wasser zu steigen anfängt, und nach Maß dieses Steigens gezogen werden, damit der bewilligte oder gewöhnliche Wasserstand auf keinen Fall überspannt werde.

Zwölftens. Zur Zeit einer Gefahr soll der Teichbesitzer oder Teicheigenthümer das Wasser zeitlich genug unter der bestimmten Höhe ablassen, damit das von oben kommende Wasser nicht den Damm übersteige und Verheerung anrichte.

Ażeby zaś tenże pal od wszelkiego podniesienia zabezpieczyć, powinny być przymocowane do niego w dole na krzyż dwa kawałki drzewa po pięć stóp długości, dół zaś cały suchą madą (suchym iłem) albo gliną dobrze wypełniony i ubity być winien.

Oprócz tego za pomocą wodowagi ściśle dochodzić należy, o wiele wiérzch tegoż pala bezpieczeństwa leży wyżéj lub niżéj od jakiegokolwiek punktu, znajdującego się w pobliżu jakiegoś trwało-stałego przedmiotu, jak np. domu murowanego, lub umyślnie na suchym gruncie głęboko wbitego i podobnież na wiérzchu blachą metalową lub kapslą okutego, całkiem w ziemi znajdującego się pala, — i jak nisko wreszcie próg każdego upustu leżeć będzie pod dozwoloném zwierciadłem stawu.

Następnie staw do dozwolonéj wysokości napełniony być może.

Po ósme. To wszystko w dokładnym protokule z najdokładniejszém opisaniem granic stawu, grobli, upustów i innych otworów i t. d. spisane być winno — protokół zaś przez wszystkie strony interesowane podpisany i urzędowi obwodowemu wraz z hidrotechnicznym planem całéj okolicy obejmującym dokładny projekt stawu, oraz z planem grobli i upustów, dla troskliwego przechowania przedłożony być winien.

Po dziewiąte. Pal bezpieczeństwa w §. 7 opisany, zawsze, również i w przyszłości winien być widzialnym i wyższym o jeden cal nad powiérzchnię wody, podług tego więc z otworzeniem upustów stósować się należy.

Oddział II.

Przepisy dla istniejących już stawów.

Oprócz postanowień, które dla Galicyi załączonym w dodatku okólnikiem z dnia 3 Stycznia 1788, co do utrzymania istniejących już stawów przepisane były — stanowi się jeszcze co następuje:

Po dziesiąte. Przy wszystkich stawach mających się zmienić lub regulować, przepisy Oddziału I niniejszego rozporządzenia, również tak zachowane i dopełnione być winny, jak gdyby szło o założenie całkiem nowego stawu.

Po jedénaste. Żaden staw nie może być wyżéj napełniony, jak to dozwolone lub dotąd w zwyczaju było.

Owszem każden właściciel i posiadacz stawu jest obowiązany starać się o to, aby stawidła upustów jak tylko woda wzbiérać zaczyna niezwłocznie i w miarę tegoż wzbiérania podnoszone były, ażeby więc dozwolony lub zwykły stan wody, w żadnym razie nie był podwyższony.

Po dwunaste. W czasie niebezpieczeństwa winien właściciel lub posiadacz stawu zawczasu upuścić wodę niżéj ustanowionéj wysokości, ażeby woda z góry przybywająca nie przewyższyła grobli i niezrządziła spustoszenia.

Dreizehntens. In dem zum Teiche fließenden Bache oder Fluße darf behufs der Fischerei durchhaus kein Zaun oder eine Wehre aus was immer für Materiale errichtet werden und es müssen die schon bestehenden derlei Zäune oder Wehren ganz herausgeräumt und erforderlichen Falls nur Fischer- oder Drahtnetze, oder Fischerrechen, entsprechend dem §. 5 dieser Vorschrift, angelegt werden.

Vierzehntens. Jedem Teicheigenthümer wird zur Pflicht gemacht, nicht nur den Teich in zureichender Breite für den Durchzug des zufließenden Wassers von der Schleusse zum Bache oder Fluße hin sondern auch letzteren, so weit als sich die Wirkung des Teiches erstreckt; von allen Wasserpflanzen und neuen Grunderhöhungen jährlich vollständig zu reinigen.

Fünfzehntens. In die zwischen dem Teiche hinziehenden Bäche oder Flüsse sollen keine Steine, Sträuche oder Bäume u. dgl. geworfen, die Ufer nicht abgegraben, und die beim Flachsrösten gebrauchten Pflöcke, Rasen und Steine immer wieder vollständig ausgeräumt werden.

Sechszehntens. Die bei Teichen befindlichen Wehren oder Überfälle und Schleussen mit hochliegenden Schwellern sollen besonders bei Hauptreparaturen und Rekonstrukzionen in Grundschleussen umgestaltet, oder diese entsprechend dem §. 8 dieser Vorschrift für neue Teiche, erbaut werden.

Siebenzehntens. An allen Teichschleussen sollen die Schützen nicht höher sein, als daß deren oberer Rand gerade in der Ebene der bewilligten Teichspannung, oder des herkämmlichen Wasserstandes liege. Der höhere Theil soll überall abgeschnitten werden.

Achtzehntens. Kein Wehrüberfall- oder Schleussenschreller darf auf irgend eine Art erhöhet werden.

Neunzehntens. Jeder Teich soll nach Verhältniß seiner Lage, Größe und seines möglich größten Zuflußes, mit einer, oder nach Umständen mit mehreren zureichend weiten, solid und immer in den tiefsten Punkten gebauten Grundschleussen versehen sein. Teiche, deren Dämme bei anwachsendem Wasser lediglich durchstochen werden, dürfen nicht bestehen, weil hiedurch der abwärtigen Gegend unverkennbarer Schaden zugeht.

Zwanzigstens. Die auf den Teichdämmen befindlichen Bäume sollen zur gehörigen Zeit geköpft, und wenn dieselben abgestanden sind, weggeschaft, deren Wurzeln ausgegraben, und die Löcher mit guter Dammerde ausgestampft werden.

III. Abschnitt.

Strafbestimmungen bei Übertretungen der Teichpolizei-Vorschriften.

Ein und Zwanzigstens. Alle Verletzungen der gegenwärtigen Vorschriften ziehen entweder eine gesetzliche Strafe, oder die Pflicht zur Entschädigung, oder beides zugleich nach sich.

Po trzynaste. W potoku lub w rzéce do stawu wpływającym, nie wolno stawiać w celu rybołostwa żadnego płotu ani jazu z jakiegobądź materyału, istniejące zaś takowe płoty lub jazy zupełnie uprzątnione, i w razie potrzeby, tylko sieci rybackie lub druciane, albo kraty rybackie podług §. 5 niniejszego przepisu sporządzone być winny.

Po czternaste. Każden właściciel jest obowiązany, oczyszczać staw nie tylko w dostatecznéj szérokości od upustów aż do potoku lub rzéki dla łatwego przepływu wody, lecz również corocznie ze wszystkich roślin i nowych podniesień łożyska, o ile działanie stawu się rozciąga.

Po piętnaste. Do potoków lub rzék między stawem płynących nie należy wrzucać żadnych kamieni, krzaków, drzew i t. p., ani téż skopywać brzegi, a używane do moczenia lnu lub konopi koły, darń i kamienie zawsze należycie uprzątnione być winny.

Po szesnaste. Znajdujące się przy stawach jazy i upusty z wysoko leżącemi progami, przy głównych naprawach i odbudowaniach, na upusty dnowe przekształcić, albo takowe podług §. 8 niniejszego rozporządzenia dla nowych stawów zbudować należy.

Po siedmnaste. Stawidła upustów stawowych powinny mieć taką tylko wysokość, aby wiérzchni brzeg onychże, równał się dokładnie z powiérzchnią dozwolonego lub zwyczajnego stanu wody. Część wyższą wszędzie odciąć należy.

Po ośmnaste. Żaden jaz lub też próg upustu w jakikolwiek bądź sposób podniesiony być nie może.

Po dziewiętnaste. Każden staw stósownie do swego położenia, swéj wielkości i swego możliwego największego przypływu jedną, lub podług okoliczności kilkoma dostatecznie szérokiemi, silnie i zawsze w najniższych punktach zbudowanemi upustami dnowemi, zaopatrzony być winien. Stawy, których groble przy wezbraniu wody wskróś tylko przekopywane bywają, istnieć nie mogą, gdyż przez to okolicy niżéj położonéj, oczywista wyrządza się szkoda.

Po dwudzieste. Znajdujące się na grobli drzewa, w stósownym czasie ścięte być winny, gdy zaś wyschną, należy je uprzątnąć, korzenie onychże wykopać, dziury zaś dobrą ziemią należycie wypełnione i ubite być mają.

Oddział III.

Ustawy karne co do przekroczeń przepisów policyi stawowéj.

Po dwudzieste piérwsze. Wszystkie przekroczenia niniejszych przepisów, pociągają za sobą albo karę prawem przepisaną, albo obowiązek wynagrodzenia szkody, lub też oboje razem. Takowe przekroczenia w sposób okolicznościom odpowiadający ukarane być winny.

Derlei Verletzungen sind auf eine den Umständen angemessene Art zu ahnden; falls sie jedoch eine durch das Strafgesetz verpönnte Handlung oder Unterlassung bilden, so ist die strafgerichtliche Behandlung zu veranlassen.

Zwei und Zwanzigstens. Jede Beschädigung, sie mag aus einer strafbaren, oder nach den erhobenen Umständen ganz unstrafbaren Handlung entstanden sein, muß, in soferne hiedurch eine Privatpartei an ihrer Person oder an ihrem Vermögen benachtheiliget wird, nach den Vorschriften des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches der Beurtheilung des Zivilrichters überlassen bleiben.

Drei und Zwanzigstens. In sofern aber von den Eigenthümern oder ihren Leuten, für welche sie haften müssen, öffentliche Anstalten und Schutzwerke beschädiget werden, die vom Staatsschatze zu unterhalten sind, wird die Bestimmung des Entschädigungsbetrages, nach vorausgegangener Erwägung, unmittelbar von der Landesstelle erfolgen, und der Ersatz von der Kreisbehörde im gewöhnlichen Wege eingebracht werden.

IV. Abschnitt.

Die zur sicheren Handhabung und Aufrechthaltung dieser Bestimmungen erforderlichen Anordnungen.

Vier und Zwanzigstens. Die Aufsicht über die genaue Erfüllung dieser Anordnungen liegt den Bezirksämtern und der Kreisbehörde ob, welche die gemachten Wahrnehmungen und getroffenen Verfügungen alljährlich der Landes-Regierung anzuzeigen hat.

Mercandin m. p.

Beilage zu Nr. 5.

Kreisschreiben des galizischen Landes-Guberniums vom 3. Jänner 1788,

wegen Verbesserung der gemeinschädlichen Teiche, Verhinderung der Teichschäden, und des Ersatzes derselben.

Zu Folge höchster Entschließung vom 13. Dezember v. J. wird sämmtlichen Grundobrigkeiten und allen und jeden Grundbesitzern bedeutet: daß jeder Teicheigenthümer alle jene Schäden unausweichlich zu ersetzen haben werde, welche nicht durch unvorgesehene oder unausweichliche aus dem Wesen des Elementes entstehenden Zufälle, sondern nach kreisämtlicher Erhebung offenbar entweder aus Unterlassung der gehörigen Ablassung oder durch Vernachlässigung der Herstellung der mangelhaften Theile der Dämme und Zugehörungen einem andern zugehen möchten.

Es kann aber auf zweierlei Art gemeinschädliche Teiche geben. Entweder ihre Schädlichkeit entstehet aus der fehlerhaften Manipulazion und vernachlässigten Konser-

Jeżeli zaś te przekroczenia stanowią czynność lub nieczynność przepisami karnemi objętą, podług karnych więc przepisów postąpić należy.

Po dwudzieste drugie. Każde uszkodzenie, bądź z czynności kary godnéj, lub podług wykrytych okoliczności wcale nienaganněj wynikłe, winno być pozostawione zawyrokowaniu sędziego cywilnego podług przepisów powszechnych ustaw cywilnych, o ile przez to strona prywatna na swéj osobie lub na swym majątku pokrzywdzoną została.

Po dwudzieste trzecie. Jeżeli zaś przez właścicieli albo ich ludzi, za których oni ręczyć są winni, publiczne zakłady i budowy ochronne kosztem skarbu utrzymywane uszkodzone zostaną, oznaczenie wynagrodzenia szkody na podstawie poprzedniego zauważenia, nastąpi bezpośrednio ze strony Rządu krajowego, a zwrot tegoż wynagrodzenia w drodze zwyczajnéj przez urząd obwodowy wyexekwowany będzie.

Oddział IV.

Przepisy co do pewnego przestrzegania i zachowania objętych powyższemi rozdziałami postanowień.

Po dwudzieste czwarte. Dozór nad dokładnym wypełnieniem tychże postanowień, poruczony jest urzędom powiatowym i urzędom obwodowym, które uczynione spostrzeżenia i poczynione w tym względzie zarządzenia, corocznie Rządowi krajowemu oznajmiać mają.

Mercandin m. p.

Dodatek do Nru 5.

Okólnik Rządu Gubernialnego Galicyjskiego z dnia 3 Stycznia 1788,

względem naprawiania stawów szkodzących powszechności, zapobieżenia szkodom stawowym i wynagrodzenia tychże.

W skutek Najwyższego Rozporządzenia z dnia 13 Grudnia r. z. oznajmia się wszystkim zwierzchnościom gruntowym i każdemu posiadaczowi gruntowemu z osobna: że każden właściciel stawów będzie winien wszystkie te szkody nieochybnie wynagrodzić, które kto inny poniesie nie przez nieprzewidziane i nieuchronne wypadki z istoty żywiołów pochodzące, lecz według dochodzenia przez urząd obwodowy zdziałanego, oczywiście wynikłe, albo przez zaniechanie należytego upustu, albo też przez zaniedbanie naprawienia uszkodzonych grobli, i do téjże należących części. Szkodliwe powszechności stawy mogą być dwojakiego rodzaju.

Szkodliwość bowiem stawów wynika albo z błędnego postępowania i zaniedbanego utrzymania, w którym razie właściciel do naprawienia uszkodzonych części

vazion; und dann kann der Eigenthümer diesem Gebrechen abhelfen, welches zu thun er auch allerdings schuldig und dazu anzuhalten ist; oder es liegt die Schädlichkeit der Teiche in ihrer Konstrukzion selbst, oder in der physischen Lage, und da muß in beiden Fällen die erforderliche Abänderung, oder wenn anders nicht zu helfen wäre, die Kassirung solcher Teiche selbst veranlasset werden, welches jedoch nach vorhergegangener nähern Lokaluntersuchung mit Zuziehung eines Wasserbaukundigen zu bestimmen ist.

Und so wie überhaupt unter Haftung der Eigenthümer kein Teich zu hoch zu spannen ist; so muß auch darauf gesehen werden, daß die Abflußrinnsäle der Teiche von eingestürzten Bäumen oder dahin geführten Stöcken, Steinen 2c. allemal geräumt, und dadurch der Anlaß zu Uiberschwemmungen auf die Seite geschaffet werde, welche sich sonst besonders im Frühjahr und bei anhaltenden Regengüssen zu ergeben pflegen.

---

nie tylko jest obowiązanym lecz i zmuszonym być winien, lub też szkodliwość stawów wynika z saméj konstrukcyi i położenia, a wtenczas w obydwóch razach potrzebne jest przeistoczenie stawu; gdyby zaś innym sposobem zaradzić nie można było, zniesienie takichże stawów nastąpić powinno, co jednak w skutek poprzedzającego miejscowego dochodzenia z przyzwaniem rozumiejącego się na budowach wodnych, orzeczone zostanie.

Jak to ogólnie pod odpowiedzialnością właścicieli stawów, żaden staw za wysoko napełniony być nie może, tak równie zważać należy, ażeby upusty założone przez powalone drzewa lub zniesione koły, kamienie i t. p. zawsze oczyszczone były, a przez to i powód wylewów pominięty został, które zwykle w czasie wiosny i trwających nawalnic wydarzać się zwykły.

